І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЧЕРВНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 2, 1959 No. 104. РІК LXVI.

ЮРІЙ Б. КІСТЯКОВСЬКИЙ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДОРАДНИКОМ ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВАХ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 28-го травня прийняв резиґнацію свого дорадника в справах науки і технології д-ра Джеймса Кіліяна, який залишає своє становище в половині липня ц. р. і вертається на свій пост президента Массачусетського Технологічного Інституту, з якого він відійшов в листопаді 1957 р. Президент із жалем прийняв резиґнацію д-ра Кіліяна і зазначив, що важко є йому гідно визначити ту „важливу працю для майбутньої безпеки ЗДА і для сили „цілої нашої виховної системи", яку виконав д-р Кіліян. Президент тішиться тим, що д-р Кіліян залишається і надалі членом Наукового Дорадчого Комітету, який працює при Президенті. — Одночасно Президент наименував проф. хемії Гарвардського університету д-ра Юрія Богдана Кістяковського на свого дорадника в справах науки і технології в Білому Домі. Проф. Кістяковський є українського роду і народився в Києві 1900 року. Він є сином відомого українського соціолога професора київського університету та члена Української Академії Наук Богдана Кістяковського, що помер в 1920 році і братанком проф. Ігоря Кістяковського, міністра внутрішніх справ за гетьмана Павла Скоропадського. Теперішній проф. Юрій Богдан Кістяковський вийшов на еміґрацію в 1920 році; від 1926 року перебуває в ЗДА, де став професором хемії в Гарвардському університеті, а від 1957 року є членом Наукового Дорадчого Комітету в справах програми балістичних ракет.

Проф. Юрій Б. Кістяковський

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ЗАКІНЧИВ СВОЇ НАРАДИ СХВАЛЕННЯМ 11,550 ДОЛ. НА НАРОДНІ ЦІЛІ ТА РЯДОМ РІШЕНЬ І РЕЗОЛЮЦІЙ ДЛЯ ДАЛЬШОГО РОСТУ І РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Союзівка, Керговксон. — Схваленням 11,550 долярів на різні народні, культурні і харитативні цілі та рядом важливих рішень і резолюцій для добра організації, Головний Уряд Українського Народного Союзу закінчив тут минулого четверга, 28-го травня свої звичайні, передбачені статутом річні наради. Наради тривали від понеділка, 25-го травня, себто повних чотири дні. Останній день нарад був в цілості присвячений дебатам над актуальними проблемами та відповідними ухвалами. Між проблемами були такі справи:

1. Придбання та влаштування нового приміщення для Головної Канцелярії УНС і В-ва „Свобода". Розглянувши та обміркувавши цю справу під кутом трьох альтернативних резолюцій, схвалених перед роком Конвенцією УНСоюзу, Головний Уряд рішив доручити Головному Екзекутивному Комітетові продовжувати наполегливі зусилля для остаточного здійснення одної з цих резолюцій.

2. Дотації з Народного Фонду УНСоюзу. Рішено признати цілий ряд пожертв на різні цілі, які названо на іншому місці в цьому числі.

3. Союзівка. Обміркувавши та основно перевіривши доперешній розвиток, як і теперішній стан та найконечніші потреби цієї виховно-відпочинкової оселі, Головний Уряд, вислухавши в цій справі також опінії управителя Союзівки п. Данила Слободяна і його асистента п. Володимира Кваса доручив Екзекутивному Комітетові ще в цьому році, після вакаційного сезону, побудувати новий купальний басейн — сталевий, величини 100 на 50 стіп. Обміркувано також справу евентуальної будови павільйону для багатьох цілей, включно з можливістю відбувати в ньому конвенції, але цю справу відложено на майбутнє.

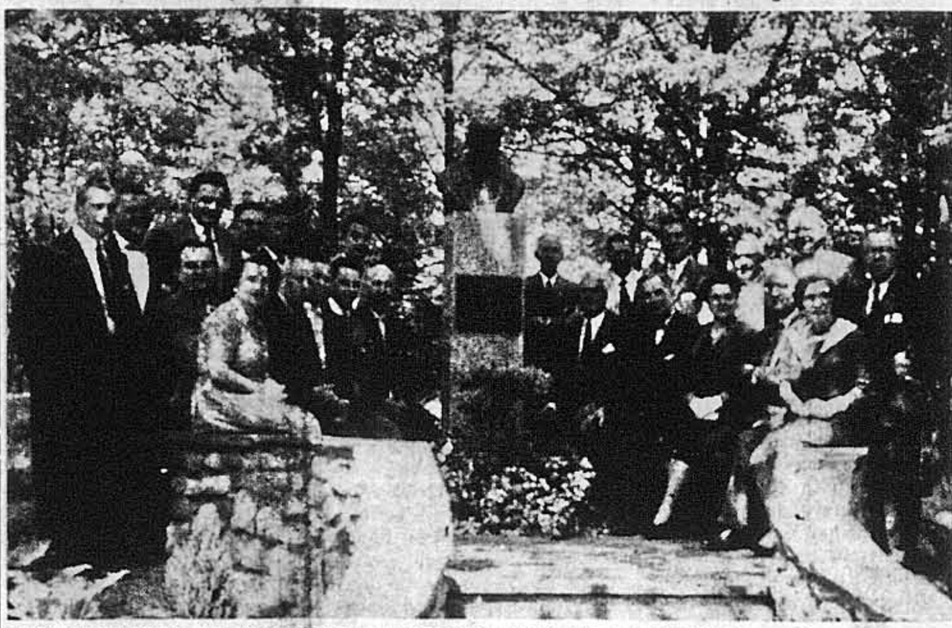
4. Окрему увагу віддано справі пенсійного фонду для працівників Головної Канцелярії УНС і „Свободи" та схвалено рекомендацію для Головного Екзекутивного Комітету, щоб він, в дусі конвенційної резолюції, продовжував свої заходи для остаточного полагодження цієї справи в найкращому інтересі працівників і організації.

5. У видавничих справах окремо обговорено необхідність деякої реформи в публікації англомовного „Українського Тижневика" та схвалено відповідні рекомендації для Екзекутивного Комітету і головного редактора.

6. Обміркувано справу евентуальної злуки двох чи більше союзів та схвалено відповідні повноваження Екзекутивному Комітетові, уповажнюючи його переговорювати в цій справі з іншими зацікавленими організаціями, як і перевірити та устійнити однаково, як користі так і можливі комплікації, що могли б виникнути з такої злуки.

7. Народні справи становили окрему точку в порядку нарад, під час яких загально обмірковано стан і розвиток нашої спільноти в Америці і Канаді, її центральні політичні, харитативні і культурні репрезентації та винесено відповідні рішення, що мають на меті скріплювати і поліпшувати активність цих репрезентацій, як і інших інституцій та поодиноких громад.

8. Багато уваги віддано ще організаційним проблемам УНСоюзу та винесено цілий ряд рішень, між ними щодо збільшення віку забезпечення без лікарських оглядин, перевірки і поліпшення та упрощення аплікацій на забезпечення, а дальше рішено перенести дозволений законом відсоток з фонду посмертного до фонду забезпеки інвестицій, вкінці, доручено Екзекутивному Комітетові піднести від 1 січня 1960 р. винагороду секретарям Відділів до 5 відсотків, ал етільки під умовою, якщо теперішня ювілейна кампанія УНСоюзу буде успішно завершена. Так само рішено вже в наступному, 1960-му році, значно збільшити суму дивіденди, яку УНСоюз виплачує своїм членам. Попереднього дня, як це вже інформовано, була схвалена в справі відкриття Канадійської канцелярії УНСоюзу в Торонті та призначення на директора тієї організації гол. контролера інж. Володимира Коссара з постійним осідком у Вінніпегу, і на екзекутивного секретаря гол. радного Богдана Зорича з Торонта, який фактично відкриє цю канцелярію. Того ж дня була схвалена також резолюція в справі поширення організаційної мережі УНСоюзу при допомозі Окружних Комітетів Відділів УНС та організаторів, як і загальної активізації Відділів УНС в союзовому і громадському житті. Перебіг річних нарад Головного Уряду УНС, як і всі рішення, що їх в результаті цих нарад винесено, будуть детально подані в протоколі з нарад, що своєчасно буде, згідно з постановами статуту, опублікований в органі УНС „Свободи". Наради закінчив коротким словом головний предсідника УНСоюзу, п. Дмитро Галичин, характеризуючи їх, як одні з найуспішніших в історії УНС та закликаючи всіх членів УНСоюзу та зокрема, головних урядовців до невпинної і все наполегливішої праці для постійного росту і розвитку УНСоюзу та здійснювання його високих цілей. Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено ці перші наради Головного Уряду в його новій, започаткованій 24-ою конвенцією минулого року, чотирирічній каденції.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ В ПОКЛОНІ СВОЄМУ ПАТРОНОВІ. — З нагоди свого річного засідання, що відбулося на Союзівці в тижні від 25-го травня, члени Головного Уряду УНСоюзу віддали поклін генієві і пророкові України, Тарасові Шевченкові, складаючи квіти перед його пам'ятником, здвигненим на цій же оселі на кошт пожертв членства УНСоюзу два роки тому. У першому ряді (від ліва) сидять: гол. радна адв. Анна Чопик, гол. контролер дир. Петро Пуцило, гол. контролер інж. Володимир Коссар, гол. контролер інж. Степан Куропась, гол. секретар д-р Ярослав Падох, заступник гол. предсідника Йосип Лисогір; праворуч від пам'ятника сидять: гол. касир Роман Слободян, гол. предсідник Дмитро Галичин, заступниця гол. предсідника Анна Герман, голова Контрольної Комісії д-р Володимир Галан, гол. радна Олена Штогрин. Стоять (від ліва): гол. контролер Петро Кучма, гол. радний Андрій Джула, гол. радний Тарас Шпікула, гол. радний Володимир Дідик, гол. радний Ярослав Гук, гол. радний Іван Одежинський, ред А. Драган, гол. радний Богдан Зорич, гол. радний Іван Кокольський, гол. радний Дмитро Шмагала, гол. радний Василь Гуссар і гол. радний Микола Давискиба. Посередині пам'ятник Тарасові Шевченкові з плитою, на якій вписаний в українському оригіналі англ. переклад цитат Шевченкових слів: „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь"!

ВІД ПОНЕДІЛКА ЗНОВУ ВЕДУТЬСЯ ТАЙНІ НАРАДИ МІНІСТРІВ У ЖЕНЕВІ

Женева. — Від понеділка 1 червня ц.р. почався четвертий тиждень конференції міністрів закордонних справ у Женеві і він має стати — за твердженням західної преси — „критичний". У цьому тижні західні міністри хочуть остаточно добути від совєтського міністра Андрея Громика з'ясування, чого властиво хочуть Совєти, виключивши — очевидно, ті офіційні совєтські цілі щодо західнього Берліну і Німеччини, які є рішуче не сприятливі для Заходу. Від понеділка мають продовжуватись тайні наради міністрів у вужчому колі, започатковані минулого четверга на літаку та в п'ятницю вечором у Женеві.

Наради, що їх відбули чотири міністри закордонних справ, коли вони разом вернулися одним літаком з похорону державного секретаря Джана Фостера Доллеса з Вашингтону то Женеви з минулого четверга на п'ятницю, як також засідання міністрів закордонних справ в п'ятницю вечором у віллі англ. міністра Селвина Ллойда з участю тільки по двох дорадників кожного міністра, вен їхня зустріч на пленарному засіданні в минулу суботу — всі ці наради все ще не принесли ніяких успіхів. З п'ятницевих розмов в літаку проголошено тільки коротенький комунікат, що розмови були „корисні". В п'ятницю вечором у Женеві була мова виключно про проблему Берліну. Ця сама справа була предметом нарад в суботу. Громико виголосив у суботу знову 45-хвилинну промову, атакуючи ситуацію в західньому Берліні, як ніби „бочку пороху", що в кожній хвилині може спричинити світову пожежу. Він гостро критикував американське радіо в західньому Берліні, як головне джерело наклепницької кампанії проти „соціялістичних демократій" та називав західній Берлін форпостом НАТО і приготовлюваної війни проти Совєтського Союзу. Він знову домагався перетворення західнього Берліну у здемілітаризоване вільне місто. Як „концесію" супроти Заходу запропонував створення у західньому місті, після відкликання відтіль західніх військових гарнізонів, постійної комісії з чотирьох великодержав і східньої Німеччини; ця комісія предкладала б періодично свої звіти своїм урядам та Раді Безпеки Об'єднаних Націй. Громико повторив попередні суґестії Совєтів, що большевики погодились би на залишення у західньому Берліні західніх військових гарнізонів, як би додати до них ще й совєтський гарнізон, або, щоб переговорити можливості, щоб Об'єднані Нації перебрали на себе ролю гаранта вольностей західнього Берліну, як вільного міста. З трьох західних міністрів найдовше відповідав Селвин Ллойд.

60 УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У З'ЇЗДІ СВОГО Т-ВА В НЮ ЙОРКУ

Д-р Б. Макарушка перебрав головство, а д-р Р. Сочинський обраний на його наступника

Ню Йорк. — Кругло 60 українських лікарів, що репрезентували усіх 427 членів Українського Лікарського Товариства Америки, зорганізованих у сімох осередках в різних стейтах та одному в Торонті, взяли участь у делегатському з'їзді цього Товариства, що відбувся минулої суботи, 30-го травня, в готелі Статлер в Ню Йорку. В результаті з'їзду був обраний новий провід Т-ва, з д-ром Богданом Макарушкою, як головою, та д-ром Ростиславом Сочинським, як виборним головою (президент-елект), щоб перебере функції головства після дворічної каденції обраного перед двома роками теперішнього голови. Цю систему ввело Т-во на зразок американських організацій, на попередньому з'їзді. На теперішньому з'їзді, що його відкрив дотеперішній голова УЛТА д-р Ярослав Восвідка, головували д-р Іван Дачишин і д-р Григорій Шиманський, а секретарювали д-р Люба Стефанівська та д-р Василь Федорців. Делегати з'їзду одержали надруковані звіти членів Головної Управи, як також загальні касові зіставлення Головної Управи і поодиноких Відділів, в яких чи не найбільшу суму в розходах становлять пожертви на різні наукові і харитативні цілі. — Крім звітів і дебат над ними, обговорено на цьому з'їзді ще ряд актуальних програмових, та видавничих проблем Т-ва і винесено відповідні рішення. До нової Управи УЛТА, крім згаданих голів д-ра Богдана Макарушки і д-ра Ростислава Сочинського, були обрані: д-р Грегорій Шиманський і д-р Богдан Олесницький —

(Закінчення на ст. 4-ій)

У Ню Йорку відбулась Академія у честь Симона Петлюри

Ню Йорк. — Заходами Нюйоркського Відділу Демократичного Українського Координаційного Центру Америки і ЦК Вшанування пам'яті Симона Петлюри в Америці відбулася тут в неділю 31-го травня в залі Джуніор Гайскул при Евеню „В" Академія, яку коротким словом відкрив проф. І. Паливода. Доповідь на тему „Симон Петлюра і ми" Михайла Кучера, який захворів, відчитав д-р М. Галій. М. Дзябенко віддеклямував О. Тарнавського „Вірш про Отамана Петлюру". На музично-вокальну частину програми склались виступ скрипкового ансамблю Українського Музичного Інституту під проводом проф. В. Цісика з фортепіяновим супроводом його доньки, М. Цісик, — сольоспів Ізабелі Фоменко-Орловської, при фортепіяновім супроводі проф. М. Фоменка, і фортепіянове соло Марти Шлемкевич. Відігранням Американського Національного Гимну започатковано та відспіванням Українського Національного Гимну закінчено Академію.

Филаделфія запрошує до себе Конвенцію УНС в 1962 році

Д-р Володимир Ґалан, голова Контрольної Комісії У. Н. Союзу, складаючи свій звіт на річних нарадах Головного Уряду, предложив йому скероване до гол. предсідника УНС п. Дмитра Галичина спеціяльне запрошення посадника й шефів різних ділянок управи міста Филаделфії, щоб чергова, 25-та конвенція УНСоюзу, що припадає на 1962-ий рік, відбулася в тому місті. Окремі запрошення з'ібрані в артистично виконаному шкіряному футлярі підписали посадник міста, президент Торговельної Палати президенти Готелевої Асоціяції та призидент Бюра Конвенцій і Відвідувачів. У своїх запрошеннях вони наводять ряд арґументів, що на того роду конвенції, як конвенція УНСоюзу, найкраще надається саме Филаделфія, відома також під своєю другою назвою „Міста Братньої Любови". Головний Уряд УНСоюзу прийняв це запрошення до відома, обіцяючи у відповідний час розглянути його.

ДОТАЦІЇ З НАРОДНОГО ФОНДУ УНС

Багатомільйонове майно Українського Народного Союзу, розділене, як відомо, на цілий ряд фондів і воно, разом з відсотками від інвестицій, може бути використане тільки на призначені статутом цілі. На сторожі такої господарки майном УНСоюзу стоїть статут та асекураційні закони країни. Найбільший відсоток загального майна, бо майже 96 відсотків, належить до трьох т. зв. посмертних фондів — молодечого і дорослого відділів та старого року забезпечення. Статут УНСоюзу передбачає і т. зв. народний фонд, до якого всі дорослі члени УНСоюзу вплачують по два центи місячно і тільки з цього фонду УНСоюз має право признавати відповідні дотації на різні народні цілі, що він і робить з нагоди своїх конвенцій та щорічних нарад Головного Уряду. В цьому році Головний Уряд розділив призбирану в цьому народному фонді суму на такі цілі:

Англомовна Енциклопедія Українознавства	$ 4,000.00
Український Конґресовий Комітет Америки	1,750.00
Колеґія св. Василія у Стемфорді	1,000.00
Курси Українознавства на Союзівці	1,000.00
Злучений Український Америк. Допом. Комітет	750.0
Український Вільний Університет у Мюнхені	400.0
Український Осередок Культури в Канаді	300.0
Український Православний Семінар у Бавнд Бруку	250.0
Американський Червоний Хрест	250.0
Комітет Українців Канади	200.0
Наукове Т-во ім. Шевченка в Ню Йорку	150.0
Наукове Т-во ім Шевченка в Канаді	100.0
Українська Вільна Академія Наук в Америці	100.0
Українська Вільна Академія Наук в Канаді	100.0
Стипендія на студії українознавства в Манітобському університеті	100.0
Студентський Стипендійний Фонд в Америці	100.0
Видання Історії України есп. мовою в Арґентині	100.0
Катедра українознавства при одному з американських університетів	100.00
Пластова Оселя	100.00
Оселя СУМА	100.00
Оселя МУН	100,0
Участь Пласту у світовому Джемборі	100.0
Спортова площа в Ню Йорку	100.0
Комюніті Чест	100.0
Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі	50.0
Рідна Школа в Торонті	50.00
Дитяча оселя в Шикаґо	50.00
„Лемківські Вісті"	50.00
Разом	$ 11,550.00

ПОБЛАГОСЛОВЛЕНО ПАМ'ЯТНИК НА МОГИЛІ Д-РА ЛУКИ МИШУГИ

Минулої п'ятниці, 29-го травня, на передодні Дня Пам'яті, в якому весь американський нарід згадує та вшановує своїх поляглих і померлих, поблагословлено пам'ятник на могилі сл. п. д-ра Луки Мишуги, колишнього голови місії Західної Української Народної Республіки у Вашингтоні та довголітнього головного редактора „Свободи". Могила покійного д-ра Мишуги, що помер 8-го лютого 1955-го року, находиться на „Вічнозеленому" (Евергрін) цвинтарі на межі Ньюарку і Елизабети в Ню Джерзі на одному з найвидніших місць при вході на цвинтар. Акту благословення пам'ятника довершив всч. о. Антін Борса, український католицький парох Джерзі Сити, о год. 2-ій по полудні у приявності коло понад сотні осіб, між ними всіх членів Головного Уряду УНСоюзу, що спеціяльно приїхали на це благословлення із Союзівки, де попереднього дня закінчили свої річні наради. Приявні на благословенні були також працівники Головної Канцелярії УНСоюзу та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи", як і ряд громадян, головно з-поміж ближчих приятелів Покійного. Асистував при благословенні пам'ятника мґр Осип Стецура затрудненний при електронічній рахунковій машині АйБіМ в Гол. Канцелярії УНС та під його проводом і під проводом головного радного Богда-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Заклик Головної Контрольної Комісії УНС

Головна Контрольна Комісія УНСоюзу, в результаті контролі організаційного і господарського стану та діловодства УНС, переведеної в тижні від 18 до 23-го травня ц. р., та її участи в нарадах Головного Уряду в тижні від 25 до 28 травня, приготовила відповідне „Ствердження і Заклик", що будуть опубліковані в одному з чергових чисел „Свободи".

ВІДБУВСЯ 8-ий З'ЇЗД Т-ВА БУВШИХ ВОЯКІВ УПА

Ню Йорк. — В днях 30-31 травня ц. р. відбувся тут у домі Визвольного Фронту 8-ий З'їзд Т-ва бувш. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в ЗДА. На З'їзд прибуло 36 делегатів, що репрезентували 11 Відділів. З'їздом проводила Президія в складі: Іван Повик — голова, В. Хома — заступник, Надія Гоґиш і В. Мостовий — секретарі. Учасники З'їзду в діловій атмосфері обговорили й вирішили ряд актуальних проблем Товариства, приділивши окрему увагу справі опіки над інвалідами та потребуючими матеріяльної допомоги бувшими вояками УПА і їхніми родинами. В перебігу нарад позитивно устійнено відношення до інших українських комбатантських організацій і прийнято ряд пропозицій для пожвавлення діяльності Товариства. В прийнятих одноголосно резолюціях, З'їзд, зокрема перестерігає українську політичну еміґрацію проти ширених останнім часом деякими українськими середовищами теорій „реалітетів", що по думці З'їзду неминуче ведуть до відродження змінові-ховства та ідейної капітуляції.

(Закінчення на ст. 4-ій)

Український Національно-державний Союз відбув у Ню Йорку з'їзд

Ню Йорк. — Український Національно-Державний Союз (УНДС), відповідник в ЗДА заснованої після останньої війни на еміґрації в Німеччині політичної партії, що визнає леґалізм і традиціоналізм УНР та підтримує Державний Центр за кордоном, відбув в минулу суботу 30 травня ц. р. в Ню Йорку, у залі православної церкви при 82 вул. свій з'їзд з участю делеґатів з різних Відділів в ЗДА і в Канаді. З'зд відкрив ...а УНРади, і Євген Стахів ...ходько, проводили нарадами голова інж. М. Каплистий з Филаделфії і його заступник ред. М. Семчишин з Шикаґо. інж. Є. Пастернак з Канади виголосив доповідь на тему „250-річчя української політичної еміґрації", а ред. Ю. Гаркович на тему „Україна сьогодні". З уснимя привітами виступали м. і. д-р С. Витвицький, президент УНР в екзилі, І. П. Багряний, голова УНРади, і Євген Стахів від ОУНз. Після дискусії та переведення замкнених організаційних нарад обрано нові виконні органи УНДС зеді з д-ом Євгеном Приходьді з д-ом Евгеном Приходьком, як головою. Вечором того самого дня і в тій самій церковній залі відбувся бенкет з участю кругло 100 осіб. Тостмайстером був ред. М. Семчишин.

СУЖА влаштувала перший вечір на тему української преси

Ню Йорк. — Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА) влаштувала тут минулої п'ятниці, 29-го травня, свій перший вечір, присвячений „Розмові про українську пресу". Вечір відбувся в Літературно-Мистецькому Клюбі, голова якого, проф. Сергій Литвиненко, привітав СУЖА з її першим виступом. Відкрив вечір коротким словом голова Спілки ред. Роман Купчинський, передавши його провід ред. Іванові Кедринові-Рудницькому. З першою доповіддю про значення преси в духовому житті виступив д-р Микола Шлемкевич, редактор „Листів до приятелів" та автор ряду філософічних публіцистичних праць. У своїй доповіді д-р Шлемкевич підкреслював велике значення преси, називаючи її одним з найбільших „потентатів світу". З цього доповідач поробив і відповідні висновки щодо відповідальности журналістів. До критичних завваг на тему української преси, зокрема двох українських щоденників у вільному світі, „Свободи" і „Америки", обмежив свою доповідь ред. Роман Купчинський, голова СУЖА, що говорив про вигляд, ломку, зміст і мову в українських періодичних публікаціях, та ред. Роман Ільницький, що доповідав про „Наші щоденники і українську політику".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТРАХ ЗА СВОЄ ВОЛОДІННЯ

Ще перед приїздом Анастаса Мікояна до З'єдинених Держав у західній пресі появилися здогади, що найпершою його місією буде розвідати, чи не можна дістати від західніх держав затвердження теперішнього стану у Східній Европі. За офіційне признання Америкою „статусу кво" на всіх землях, уярмлених Москвою, большевики — читали ми — готові були б припинити холодну війну і піти на „концесії" в справі об'єднання Німеччини. Така сама газетна плітка появилась у зв'язку з подорожжю англійського прем'єра Геролда Мекміллена до Москви.

На якесь зерно правди у тій плітці вказувала заява Мікояна після його повороту до Москви, нібито він у розмовах в Вашингтоні не чув уже нічого про „політику визволення" щодо народів Середньої і Східньої Европи. Мікоян зробив з того власний висновок, що в закордонній політиці Америки прийшов зворот у напрямку „реалізму", який змушує рахуватися з теперішнім станом у Середній і Східній Европі, як із тривкою та незмінною ситуацією. Ще далі по лінії висновків Мікояна пішов Нікіта Хрущов, який минулого тижня у своїй промові у столиці Альбанії, Тірані, твердив, що державний секретар Джан Фостер Доллес під кінець життя змінив своє становище до ситуації в Східній і Середній Европі. За словами англійської аґенції Ройтера, що покликалась на повідомлення московського радіо, „він (Хрущов), посилаючись на розмову між Доллесом і Анастасом Мікояном під час візити цього останнього в ЗДА, сказав, що з тієї розмови можна було зрозуміти, що Доллес відмовився від політики намагання повернути східньо-европейські країни назад до капіталізму. Хрущов сказав, що це не значить, начебто Доллес визнав комуністичну доктрину і припинив ідеологічну боротьбу проти неї, але — заявив він — Доллес, видно, усвідомив повну безвиглядність такої політики" („НЙТаймс" з 27 травня ц. р.). У наступному числі названого щоденника його московський кореспондент Гаррісон Е. Селсбері, пишучи про ту промову Хрущова в Тірані, стверджує просто, що (за словами Хрущова) „Доллес був готов визнати „статус кво" комуністичних режимів в Східній Европі, зрікаючись дальшої боротьби проти тих режимів".

У зв'язку з цим речник державного департаменту заявив 27 травня ц. р., що „це просто не відповідає правді, начебто Доллес був готов визнати „статус кво" у Східній Европі або прийняти, як остаточне, комуністичне володіння в тому обширі. Також невірно, що Доллес, думаючи про відносини між комуністами і Заходом, змінився по суті протягом останніх місяців свого життя". Речник департаменту (читаємо в „НЙТаймсі з 28-го ц. м.) „заперечив також, начебто Доллес, розмовляючи з Мікояном на початку цього року, висловив будь-які драстично змінені погляди на світові справи. Виходить ясно, що або росіяни погано зрозуміли, що Доллес сказав, або свідомо перекрутили його завваги для власних цілей". Зацитувавши слова Хрущова, нібито Доллес відмовився від намагання „повернути східньо-европейські країни назад до капіталізму", речник державного департаменту ствердив, що, передусім, Доллес ніколи речево не говорив про „поворот будь-якої країни до капіталізму", зате колишній державний секретар ніколи не зрікався надії, що народи, які перебувають під комунізмом, одного дня дістануть сильніший голос у власних справах, дістануть свободу вибрати собі власні уряди і звільнитись з-під контролі тих, що їх він (Доллес) називав найпершими центрами міжнародного комунізму, себто Москви й Пейпінґу". Він вірив, що ЗДА й інші західні країни повинні робити все, що в їх силі, за винятком уживання війська, щоб підсилювати ці тенденції за залізною завісою. Визнання „статусу кво" в Східній Европі було ідеєю, чужою світоглядові Доллеса . . ."

З наведених цитат ясно видно, що найвищі державні репрезентанти СССР, його прем'єр і віце-прем'єр, свідомо фальшують думки померлого Джана Фостера Доллеса. Вони подали цим ще один доказ, що кремлівська верхівка, не зважаючи на всю збройну силу СССР, не почуває себе певно і твердо на уярмлених землях. Страх за своє володіння іде у них впарі з дальшими загарбницькими тенденціями. Коли б Москва знала, що дані народи задоволені з своєї долі, і що комуністична влада в підбитих країнах сильна і тривка, то навіщо було б так побиватися за визнання „статусу кво" Заходом?! Коли ж Захід правно й морально визнав би доконані факти комуністичного насильства, то він дав би цим згоду і на дальші насильницькі акти. Тому вимагати від західніх державних мужів, щоб вони вели самогубну політику, можуть тільки большевики.

РУЙНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ В ПОЛЬЩІ

Не пригадувана ніким, минає двадцята річниця великої трагедії Холмщини. Там, у 1938 році, зруйновано понад сотку українських церков, а навесні 1939 року, себто рівно двадцять років тому, під охороною поліції, поляки-добровільці і найняті робітники приспішено доразбирували муровані будівлі. Бо з дерев'яних лишилися самі купи сміття та незарослі ще травою місця, де колись пишалися стародавні святині. Ще кілька тижнів, і вже позаорювали місця, де колись стояли церкви та священичі доми. Бальки й дошки з розібраних будівель використали, як будівельний матеріял, а образи попалили, порубали чи вжили на потреби польських господарств.

Руйнування відбувалося, якщо йде про дерев'яні будівлі, дуже просто. Підпилювали стовпи, що на них спиралася будівля, закидали на баню шнури і тягли ці шнури тяговими автами. Навколо руйнованої церкви стояли поліцаї й відділи так званих „кракусів". Озброєні, — навіть скорострілами — охороняли робітників від нападу зрозпачених холмщаків. За найменший спротив калічили, арештували, відвозили до міст, звідки багато оборонців святинь вже ніколи не повернулось. Руйнування відбувалися в супроводі знущань над релігійними почуваннями холмщаків. Хрести оскверняли, з образів знущалися, вказуючи на „бороди українських „святих", з церковних чаш пили молоко.

Ділялось це не у відгородженій від світу підсовєтській Україні ,а в країні, що пишалася своєю приналежністю до культури Заходу, де існувала відносна свобода слова, де не знати про ці події, що тривали коло року, не могли.

Проте, представники західньої культури солідарно замовчували ці події. Делеґації до влади нічого не допомагали, протести митрополитів Православної (митрополита Діонисія) й Греко-Католицької (митрополита Андрея) Церков нічого не змінили. Було ясно, що це не припадкові дії окремих організацій чи партій, як про це пізніше пробували писати поляки, а відома акція, спрямована на нищення непольських пам'яток на землях тогочасної Польщі.

Минуло кілька років і така ж доля стрінула українські святині Лемківщини й всього Засяння. У перших роках по війні, в обличчі масових душегубств, палення сіл і виселювання українського населення, руйнування церков пройшло непомітно. Ніде тоді не згадували про черговий антихристиянський вчинок сусіднього нам народу.

Тож варто пригадати, що в теперішньому Ряшівському воєвідстві було в 1939 році 514 українських церков. До 1956 року цілковито знищено 164 церкви, решта — в стані повного занепаду, без дахів, вікон і дверей. Зокрема стосується це тих 57 церков, що ще збереглись на цілком порожніх теренах, звідки населення виселено. Лише 57 церков, переданих римо-католикам, знаходяться під відповідною опікою, чого не можна сказати про 35, що, хоч і використовуються, як різні склади, т. зв. „маґазини", але про їх збереження ніхто не дбає.

Серед зруйнованих чи руйнованих церков 311 — це цінні мистецькі чи історичні пам'ятки, з яких не збережеться навіть світлин.

Також безцінне майно церков — мистецькі образи, старовинні книги й рукописи, церковні сосуди — все це розграбовано й понищено, щоб і пам'ятки по „русинові" не лишилось. Ще можна купити наші стародруки й рукописи в антикварнях Кракова, куди перепродали їх ті, кому в руки попали викинені з церков предмети.

Оскільки нам відомо, про руйнування церков на наших західніх окраїнах нічого не писалось. Одна лише брошурка Б. Жукова про руйнування церков на Холмщині й Підляшші вийшла в 1942 році в Кракові, але її вже дуже тяжко розшукати. Перевидання її потрібне, хоч би з огляду на численні світлини, вміщені в ній. Видана під час війни, ця брошурка не вспіла дістатися до бібліотек, тож ті, в кого вона ще збереглася, повинні порозумітися з нашими видавництвами про її перевидання або й переклад на англійську мову.

Також варто звернути увагу нашої студентської молоді, особливо тих, хто вивчає історію і славістику, що тема про руйнування святинь була б дуже прихильно прийнята для праці на здобуття титулу маґістра чи доктора. Така праця звернула б увагу на її автора, як на знавця відносин у Східній Европі, і напевно відкрила б йому шлях для наукової чи суспільної кар'єри.

РОКОВИНИ ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Мюнхен. — Слово „конституція" в деяких західніх країнах має недобрий присмак (це саме було і в історії старовинних держав, наприклад, в державах-містах Греції, а пізніше в Римі). Конституції в Атенській республіці — Солона, Клейстена, Пейсістрата (демократичні й диктаторські) не заспокоювали потреб громадянства, і часто доходило до кривавих заворушень між прихильниками й противниками конституції. Франція від часу революції 1789 року пережила кілька конституцій, урочисто ухвалених парляментом і потім скасованих громадянськими війнами та диктаторськими режимами. Німеччина пережила експеримент Ваймарської конституції (1919-1933 рр.), яка вже наприкінці Республіки була фікцією, бо уряди перед Гітлером діяли на підставі найзвичайніших уповноважень, що їх давав парлямент. Гітлерова „свинська конституція" проіснувала 12 років, і цей період приніс страшну катастрофу для Німеччини.

1949 року, в країні, поділеній на чотири зони, зібралися делеґати крайових парляментів Західньої Німеччини під проводом Конрада Аденауера для проголошення, що проєкт конституції для Німецької Федеральної Республіки прийняли всі крайові сойми, окрім баварського. Це сталося 22 травня 1949 року. На основі цієї конституції, що скромно зветься „Основний закон", відбулися вибори до парляменту Федеральної Республіки (1953 і 1957). Хоч маловіри пророкували новій конституції недовгий вік, їх пророкування не справдилися. Конституція 1949 року усунула ті недостачі, що були в Ваймарській республіці: вона охоронила державу від творення дрібних партій і таким чином забезпечила стабільний уряд і сильну опозицію.

Згідно з теперішньою конституцією, та партія, що не здобуде 5 відсотків поданих голосів у виборчій окрузі, втрачає право на мандат у парляменті. Тому дрібні партії, що народились були як гриби після 1945 року, ослабли, а деякі й зовсім зникли. По суті, Німеччина має тепер три партії: Християнсько-Суспільна Унія (в північній Німеччині вона зветься Християнсько-Демократична Унія), Соціял-Демократична партія і Вільна Демократична партія (ліберали). Християнсько-Суспільна партія має тепер у парляменті Федеральної Республіки абсолютну більшість. Опозиція нарікає на голову уряду Аденауера, що він веде політику надто „авторитарно", не оглядаючись на пропозиції інших партій. Але це, мабуть, перебільшено і належить до стилю парляментської дискусії. Пригадуємо, як Винстон Черчилл у парляменті за влади Еттлі (1945-1951) закидав соціялістичному урядові „тиранію"... Але ці „тирани" визнали рішення виборців і спокійно відійшли в опозицію після виборів, програних у листопаді 1951 року.

Ваймарську Республіку (1919-1933) знищила демагогія Гітлера, який вів пропаґанду, мовляв, демократи привели Німеччину до катастрофи у війні 1914-1918 рр., що демократи „встромили кинджал" у спину німецького народу, а без революції нібито Німеччина могла б війну виграти. Ця „патріотична" леґенда повела за Гітлером запаморочені маси. Доля дозволила Гітлерові „поправити історію" і він спробував зробити „реванш". Виявилося, що „найбільший полководець усіх країн" був убогим партачем і мучителем свого народу для здійснення своєї божевільної мрії.

Тепер ніхто в Німеччині не згадує про „удар кинджалом". Конституція забезпечує народові свободу розвитку, і тому вона має за собою величезну більшість нації.

П. А.

У ЧІМ КРАСА ТВОЯ . . .

У чім краса твоя, не знаю.
Твоїх очей не пригадаю
І уст ніяк не спом'яну.
А тільки хвиля невгамовна
По вінця раптом
серце сповнить,
І я до ранку не засну.
То у бою крутім, гарячім
Нараз орлом тебе побачу,
А то на юному лиці
Майне Антея сила грізна,
І бачу, ти ідеш залізно,
Піднявши землю на руці.
А то, здається, над землею
Стоїш ти гордо Прометеєм . . .
Це ти палав тоді, чи ні?
О, як же схожий ти на нього,
Того хлопчину молодого,
Що спопелів давно в огні!
У чім краса твоя, хороший,
Чому забути я не можу
Тебе до смерти ні на мить.
Озвешся жайворонком в небі,
І я лечу, спішу до тебе,
Щоб з пісні слова не зронить.

ЛЮБОВ ЗАБАШТА

ПЕРШИЙ РАЗ У ПАРИЖІ

Париж. — 16-17 травня відбувся в Парижі X З'їзд членів Української Національної Єдности у Франції. Це був ювілей цієї організації, і то далеко більший як десятилітній, бо УНЄ — наслідниця Українського Народного Союзу, що постав далеко перед війною, а цей в свою чергу перебрав у якійсь мірі традиції Української Громади у Франції, що постала 1924 р. і була очолювана ген. М. Капустянським. Як справжній піонер організованого українського життя у Франції, боже те життя почалося з приїздом еміґрації 1922-23 рр., ген. М. Капустянський був почесним гостем на З'їзді. Традиції мазепинської еміґрації укладаються в зовсім окреме коло.

З'їзд відмітив окремими доповідями 250-ліття смерти гетьмана Івана Мазепи.

Але не в цьому його вага. Вага його в тому, що він поставив крапку над „і" в справі майбутнього спрямування діяльности УНЄ. Українська еміґрація у Франції молода і не має формально осілого характеру, бо тут громадянство осягається важко і має його лише незначна частина наших людей. Тому тут нема мови про включення у місцеве життя нашої еміґрації, як це бачимо в Канаді й ЗДА. Але з бігом часу постають подібні проблеми і подібна дійсність, яка не рахується з формальними чинниками.

В першу чергу ясно, що значна частина еміґрації, навіть після повалення большевизму, не повернеться на рідні землі з різних причин, хоч би через свій вік. Ясно також, що народжена тут молодь не почуває себе еміґрацією, маючи всі можливості й охоту включатися у французьке життя, в якому вона не чужа, а повноправна. Таким чином зрозуміло, що еміґрація наша у Франції повинна закладати підвалини під життя її сповнювання завдань осілої еміґрації, хоч нема для цього повністю формальних санкцій.

Треба записати на конто заслуг УНЄ, що вона вміє йти в ногу з життям і діяти в аспекті майбутнього. УНЄ швидко взялася за працю в ділянці молоді. За працю систематичну й над молоддю в повному цього слова значенні, над молоддю, що народилася тут. Це УНЄ вже сьомий рік веде літні курси українознавства для молоді, яка слабо знає українську мову. А тепер, на З'їзді, вирішено закласти тривку базу під цю діяльність у вигляді оселі для молоді, яку вирішено будувати.

Так в житті української еміґрації у Франції сталася переломова подія, з якої собі сьогодні мало хто здає справу, але значення якої буде оцінене за кілька років дуже високо, бо тоді всім стане ясно, що УНЄ вміла витягнути висновки з дійсности.

В рамах урочистого відзначення свого 10-літнього ювілею, Українська Національна Єдність влаштувала концерт Византійського Хору з Утрехту під орудою д-ра М. Антоновича, що був справжньою сенсацією.

Від 1951 р., коли цей хор заснувався, він дав понад сотку концертів у Голляндії, Бельгії та Німеччині й проспівав понад триста Служб Божих, але в Парижі виступав лише раз, кілька років тому, на закритому концерті, що його влаштувала амбасада Голляндії. Співав тоді хор і в радіо ,але перед українською публікою виступив він оце вперше.

Византійський хор з Утрехту — це феномен. Сорок співаків його — всі до одного голляндці, лише дириґент українець, професор Утрехтського університету, відомий музиколог, співробітник багатьох міжнародних наукових музичних видань. Д-р М. Антонович навчав співу в греко-католицькій Семінарії у Кюлємборґу, якій гостинні голляндці дали притулок. З вихованців створив гарний хор, що виступав перед голляндською публікою з великим успіхом. 1951 р. семінарію перенесено до Риму, а дириґент залишився на наукову працю в Утрехті. Але як мистцеві бути без мистецтва?

Тоді зродилась ідея навчити голляндців співати українських пісень та церковної музики. Багатьом ця ідея виглядала дико. Деякі приятелі навіть відраджували, вважаючи, що може вийти компромітація серйозної людини, якою є викладач університету, та української музики. Але спроба виявилась вдалою. Хор виступає на міжнародних фестивалях, як ось фестиваль хорів минулого року у Мюнхені, з нагоди 800-ліття міста. В цьому фестивалі виступали хори консерваторій, фільгармоній і опер з усього світу, але найбільший успіх здобув хор з Утрехту...

Голляндці-співаки не знають української мови. Вони вивчають напам'ять текст пісень, і цей текст розуміють. Через пісню полюбили вони й Україну. І треба бачити їхні обличчя, коли вони співають український гимн! Вони вважають, що служать добрій справі визволення поневоленого шляхетного народу, служать ідеї зближення народів шляхом культурного пізнання.

Д-р М. Антонович настільки ж визначний дириґент, як і музиколог. Нехай на нас ніхто не ображається з наших дириґентів, але мусимо сказати, що він має незрівняне відчуття української пісні, і його хор, мабуть, найсильніший та найкращий між хорами поза межами України.

В першій частині програми були церковні співи, включно з чудовою „Єктенією", що вже розійшлась по світі на платівках (на платівки наспівав хор також чудові колядки), і „Псалом" Бортнянського. У другій частині — українські народні пісні в обробках різних композиторів і без обробок. Як добре співає київський хор „Думка", а все ж „На городі верба рясна" Утрехтський хор співає ще краще.

Слід відмітити ті твори в програмі, що були позначені трьома зірками. — власні обробки дириґента. Між ними відзначається „Плотію уснув" і „Від Києва до Лубень". З цієї останньої пісні виходить цікава й складна „симфонія". Винятково гарно, з глибоким переживанням виконують голляндці „Думу про Нечая" та „Ой, на горі там женці жнуть". Найбільше оплесків викликали „Закувала та сива зозуля" й „Куріпочка", не кажучи вже про співані на біс „Коломийки" й „Засяло сонце золоте".

Хор має дуже добрих солістів ,над якими самовідданий дириґент працює окремо й безплатно. Правильно завважив один із слухачів: — Ми не заслужили на те, щоб голляндці робили нам таку пропаґанду.

Заслужили чи ні, але цей хор виконує колосальну працю для ширення української культури серед европейських народів. А при тому — не коштує українській спільноті ні одного цента. Справді є за що схилити голови перед співаками, перед талановитим дириґентом.

О. Д-вич

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ГЕРБ ІВАНА МАЗЕПИ

З нагоди проголошення 1959 року Ювілейним Роком гетьмана Івана Мазепи появилися і ще напевно появляться різні публікації з гербом роду Мазеп-Колединських. Відбулося також декілька імпрез з цього приводу, на яких для удекорування сцени чи головної стіни уживано герб гетьмана. Коли зібрати ті всі мазепинські герби, то зауважимо якийсь нічим неоправданий хаос. На одних гербах тло щита червоне, на інших — синє, в одному місці зірка і місяць по правому і лівому боці гербового щита-рисунку, в іншому — по протилежних боках. Тут зірка золота, а місяць срібний, там інакше. На одній рисунковій коверті, що її видало Братство дивізійників у Шикаґо, автор рисунка Л. Р. зовсім „відтяв" долішню поперечку, основу герба, і так його здеформував, що він навіть не відповідає гербам, спорідненим з гербом „Курч", від якого виводиться герб гетьмана. Ця викинена долішня поперечка гербового титла є основною частиною герба, горішньою поперечкою відверного „Т". На іншій коверті, на рисунку того ж самого автора лінія щита-тла так обтяла основу герба, що з неї малощо осталось. А треба пам'ятати, що герб Мазеп-Колединських — це державний знак України часу Івана Мазепи, і його не можна змінювати так, як нам подобається. Цей — як ми сказали на початку — неоправданий хаос нам незрозумілий тому, що в справі Мазепиного герба наші геральдики, як одинокі до цього покликані, вже не раз забирали слово і однодушно устійнили його форму та кольори. Отже, здавалося б, що саме в Мазепинськім році не повинно бути ніяких щодо цього неясностей та суперечностей.

Недавно в цій справі писав один з них д-р Р. О. Климкевич, у журналі „Ми і Світ" (число за квітень 1959), і він ще раз повторив висновки гербознавців. Для пригадки переповімо цей опис. Герб Мазепи складається з двох основних частин: з блакитного (не синього) тла щита і срібного нащитного титла. Титло, яке нагадує сполуку літер „у" і відверненого „т" (за Климкевичем) або якіркітву (за М. Битинським) супроводять з правого геральдичного боку (тобто по лівій руці глядача) золотий півмісяць, ріжками звернений до титла, а з геральдичного лівого боку (нашого правого) золота шестираменна зірка. Уважаємо, що в ЗДА ЮКОМА, а в Канаді КУК повинні рекомендувати всім комітетам, організаціям і пресі уживати лише такого герба. Таке уодностайнення великою мірою причиниться до гідного, соборницького і виховного відзначення Мазепинського Ювілею.

Не вважаємо за доцільне виводити перед неознайомленою в справі публікою всі фази дослідження гербу Мазепи. Такі речі мусять устійнюватися в наукових кабінетах, а перед публікою треба виходити з готовими і узгідненими тезами.

Нехай „великий дух Мазепи" допоможе нашій спільноті у вільному світі гідно відзначити Мазепинство і його творця.

Ст. Ґела

Торонто.

КАНАДІЙСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДЕФІЦИТ

Оттава. — Домініяльне Статистичне Бюро повідомило, що торговельний дефіцит Канади в місяці квітні ц. р. виносив 131.100,000 дол, а минулого року в квітні він ставив тільки 72,400,00 дол. В квітні цього року ввезено до Канади товарів на суму $535,-700,000, на 20 відс. більше, як у квітні 1958 року, і малощо менше від рекордового імпорту, який був в 1957 році. Експорт в квітні 1959 році виносив 404,600,000 долярів, на 7.3 відсотка більше як в тому самому місяці 1958 року — 37 6,900,000. Отже в перших чотирьох місяцях цього року торговельний дефіцит Канади виносить 315,200,000, майже два рази стільки, що в тому самому часі минулого року (169,800,000).

РЕЗОЛЮЦІЇ VII КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(1)

ДЕФІНІТИВНЕ ВИРІШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІЄЮ СВОГО СУВЕРЕННОГО СОБОРНОГО ДЕРЖАВНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ

Сьомий Конґрес Американських Українців, що відбувається в день народження великого борця за демократичне суверенне самовизначення З'єдинених Держав Америки, а разом з тим борця за природне право всіх людей установляти свою владу своїм вільним рішенням — Джорджа Вашингтона, констатує врочисто перед своїми американськими співгромадянами в ювілейний рік здобуття українською нацією своєї повної соборности всіх своїх земель в єдиній суверенній Українській Народній Республіці ось що:

Українська нація на всіх своїх землях своєю вільною волею і власною силою вже відновила свою Державну Суверенність та боронила її проти всяких чужих посягань, а зокрема від грудня 1917 по листопад 1920 на реґулярних фронтах своєї Армії проти воєнної аґресії Росії;

— це державне самовизначення сперте на таких основних Актах Української Держави у всіх стадіях її існування:

— збройні сили Української Центральної Ради в боях, закінчених 11 листопада 1917, перемогли білі й червоні російські війська на всій території України обабіч Дніпра, роззброїли їх та усунули всі російські уряди з України;

— Українська Центральна Рада після того уконституувала державність України в формі Української Народної Республіки своїм Третім Універсалом 20 листопада 1917 року, а Четвертим Універсалом з 22 січня 1918 року проголосила її повну міжнародно-правну суверенність;

— цю свою суверенність обороняла Українська Держава проти воєнної аґресії Совєтської Росії, яка почала її формальним ультиматумом 17 грудня 1917 р.;

— уряд Совєтської Росії у тодішній міжнародній ситуації підписав у Києві з черговим гетьманським урядом Української Держави тривале перемир'я між Україною і Росією договором з дня 12 червня 1918, але в новій міжнародній ситуації совєтський уряд Росії цей договір зламав у грудні 1918, розпочавши чергову воєнну аґресію проти України;

— черговий український уряд — Директорія Української Народної Республіки — проводив оборонну війну проти цієї російської аґресії безперервно на реґулярних фронтах Української Армії;

— в міжчасі на західній українській території, що була під Австро-Угорською Монархією, всенародним збройним чином українська нація усунула владу цієї чужої окупації в листопаді 1918 та законом своєї вільно обраної Української Національної Ради постановила злучити Західні Українські Землі з існуючою Українською Народною Республікою, що було проголошено загально — українським Актом — Універсалом 22 січня 1919 року в Києві;

— ця збройна оборонна війна України, яка тільки позірно закінчилася на реґулярних фронтах 21 листопада 1920 року внаслідок чисельної і збройної переваги російсько-совєтської армії, є безпримірним у світовій історії збройним плебісцитом української нації, покиненої тоді у її змаганні цілим світом, який тоді не розумів, що на полях боїв України рішається питання життя і смерти решти вільних націй, загрожених універсальним російсько-большевицьким імперіялізмом;

— це однак не положило кінця аж дотепер всім формам опору української нації проти ворожої окупації, щоб усунути цю окупацію та привернути назад до фактичної сили правне, конституційне самовизначення української нації в її суверенній, соборній і незалежній Державі;

— цей факт безупинного і всебічного спротиву української нації проти російсько-большевицької окупації примушував і примушує московський центр формально поступатися в уладженні формально-правних взаємовідносин між ляльковою совєтською владою в Україні і так званим Совєтським Союзом, що є замаскуванням влади Росії над чужими націями. Та і тому цей московсько-большевицький центр визнавав і далі визнає нібито суверенність „союзних республік" з їх правом виходу з СССР включно, але одночасно той же московський центр навіть цим своїм ляльковим урядам у „союзних республіках" відбирає всі атрибути влади так, що вони мають менше влади, ніж звичайні уряди місцевих громад у демократичних країнах.

Отож з огляду на повищі факти VII Конґрес Американських Українців постановляє:

1. Вітати ювілей відновлення Української Суверенности та зокрема, Ювілей Сорокріччя Суверенної Соборности Української Народної Республіки.

2. Підтримувати усіми засобами, які стоять американським громадянам до розпорядження, боротьбу української нації за фактичне привернення сили правних Актів суверенного самовизначення української нації з 22 січня 1918 і 22 січня 1919.

3. Доручити виконним органам УККА, щоб вони звертали увагу відповідальним американським чинникам на цей факт заіснування Суверенної і Соборної Української Держави, на факт її невпинної оборонної боротьби проти ворожої інвазії та на факт, що на полі цієї боротьби в Україні рішалася світова криза в роках 1917-1920 і рішається вислід світової кризи і доля цілих поколінь Америки тепер.

4. Доручити органам УККА поборювати всякі прояви політичних плянів сторонніх чинників, які пробують викликати в світі враження, що самовизначення державної суверенности України в роках 1918-1919 нібито не було доконане, але що воно має щойно бути вирішене.

5. В обличчі 41 Ювілею Суверенности і 40 Ювілею Соборности відкинути суґестії всяких сторонніх чинників, щоб приймати за базу Української Державности сучасну окупаційну владу в Україні, або приймати непередрішенське становище в справі Державности України.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ НТШ

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА влаштувало 11 квітня в залях Дому Української Культури в Ню Йорку Першу Конференцію Молодих Науковців.

Окремо влаштований виступ молодих викладачів своїх дисциплін у високих школах ЗДА відбувся в 10 річницю діяльности НТШ на нашому заокеанському терені. Цей факт підкреслив проф. д-р В. Калина, відкриваючи Конференцію. Він назвав їх виступ виходом свіжих сил на зміну варти в НТШ, українсько - американського товариства, що твердо стоїть на виразно незалежницьких позиціях українського народу. Це й є напрямною в майбутньому, коли врешті молоді професори американських високих шкіл з позицій об'єктивної науки, поруч з українськими науковцями всіх інших країн, привернуть українську історичну правду в світі.

Викладач нуклеарної фізики в Університеті Рочестер д-р Олекса Біланюк в своїй доповіді „Сучасний стан і майбутні завдання ядрових дослідів" подав докладну різницю між атомовою фізикою і нуклеарною. Зчерги накреслив коротко розвиток нуклеарної фізики і вказав на її можливості в майбутньому в фізиці, економії, астрономії та біології.

Викладач політичної економії в Українському Технічному Інституті в Ню Йорку д-р Степан Галамай в доповіді „Деякі економічні проблеми азійських сусідів України" начеркнув образ політично - економічної ситуації найновіших часів в Азії. Інтенсивно студіюють сьогодні проблему господарського розвитку звільнених народів Азії, недорозвинених країн близького Сходу і південної Азії з мотивів: економічних (джерела сирівців, потенціяльні ринки збуту, інвестиційний капітал); політичних (понад 15 країн усамостійнилося, майбутня третя сила); мілітарних (близьке сусідство СССР і Китаю, величезні запаси людського матеріялу, що грає важну ролю в війні).

Зокрема українських дослідників цікавлять ще можливості торговельних стосунків самостійної України з ближчими і дальшими азійськими сусідами, спільна загроза від Москви, обмін досвідом в ділянці вживання чужого капіталу без вкорочування атрибуті політичної незалежности. Найдовше спинився доповідач саме на цій основній проблемі — допливу чужого капіталу. Коли зважити, що „недорозвиненість" тих країн характеризується: а) низьким прибутком на голову населення (нижче $100); б) переважно рільничим характером національної економіки, в) застарілими методами продукції, г) порівнюючи високим праґненням консумувати, д) незадовільним вивченням ресурсів й низькою технологією — то стане ясним, що „порятунок" лежить у припливі чужого капіталу в формі різнородних інвестувань.

Доповідач навів понад 20 авторів праць, які висловлювали або західній погляд, або погляд представників самих „недорозвинених" країн про те, що і як треба робити, щоб допомогти успішному зростові упромисловлення та загалом господарського піднесення тих країн. Він бачив участь майбутньої самостійної України в тому процесі не тільки можливою, але й напевно побажаною самими тими країнами, бо ми ніколи не були колоніяльною потугою, а тому й не стягатимемо ненависти до себе.

Викладач математики в Колумбійському університеті, Володимир Петришин, в доповіді „Метода моментів для розв'язування операторних рівнянь", подав результати своєї праці, в якій теоретично обоснована й узагальнена метода моментів для розв'язки операторних рівнянь в абстрактному просторі Гільберта. Зокрема, доповідач звернув увагу на зв'язані з тією методою такі проблеми: існування розв'язки приблизної альгебричної системи, збіжности методи та проблеми ефективної числової оцінки помилок тієї методи.

Викладач політичної економії, Олег Федишин, насвітлив концепцію „Дранґ нах Остен" в її історичному аспекті та її вплив на німецьке зацікавлення Україною на початку XX-го сторіччя. Розглянув ідеї створення Центрально - европейського Союзу (Міттельєвропа) та місце України в таких плянах. Врешті проаналізував німецькі політичні школи періоду І-ої світової війни: російську (Гетч), (польську) фон Ґуттен- Чапський) і українську (Рорбах). Подав оцінку їх впливу на формування німецьких плянів відносно України в той час, а в закінченні встановив відносну важливість поодиноких „шкіл" і причин неясности та нестабільности німецької політики на Сході в 1918 р.

Д-р Іванна Мірчук-Ратич в своїй доповіді „Нові напрямки в педагогічній філології" накреслила нову концепцію в педагогічній філології: концепцію плянування словника при укладуванні підручників англійської мови. Потрібна селекція не справляє труднощів, коли вона обмежується тільки до конкретних понять, і коли є знані життьові умовини тих, що для них призначений підручник. Багато тяжче перевести селекцію в сфері абстрактних понять ,складного процесу людського думання. В тому напрямі багато допомагає відносно нова теорія частоти вживання слів. „Основний список англійських слів" М. Вест-а (1952) охоплює 2,000 слів із всіми їх значеннями, з поданням до кожного гасла коеффіцієнта частоти вживання. Цей індекс багато допоможе укладачам англійських підручників. Нова концепція плянування словника на підставі теорії частоти вживання слів, не означає спробу спрощення мови, а тільки обмеження її багатства до необхідного, при виключенні всіх похідних слів і значень, яких в щоденній мові рідко вживається.

Викладач історії в Кінґс-каледжі д-р Ярослав Пеленський, в доповіді „Нові наукові журнали дослідів історії в Українській РСР" зазначив, що поява „Українського історичного журналу", органу Інституту історії А Н УРСР, в Києві, є мабуть однією з найважливіших подій на відтинку дослідів історії в УРСР після другої світової війни. Від часу ліквідації журналу „Україна" це є перший український історичний журнал в УРСР. Журнал є в значній мірі перевантажений поточною історією, а зокрема історією комуністичної партії в Україні, відповідно пристосованою до сучасних політичних потреб режиму в Україні. У випусках журналу за 1957-1958 знаходяться тільки чотири справні наукові історичні розвідки. Певну вартість мають статті з „історії клясової боротьби". З наукового погляду безвартісними є статті з історії КП України, які найширше заступлені в журналі. Найважливішими розділами „УІЖ" являються відділи „повідомлення", „хроніка" і „рецензії", які подають цікавий фактичний матеріял про став і тенденції історичної науки в Україні. Не зважаючи на разючу політичну заанґажованість, перевантаження пропаґандивним матеріялом, „УІЖ" є доказом певних спроб українських підсовєтських істориків відбудовувати деякі ділянки історичної науки в УСР.

Д-р Василь Маркусь, в своїй доповіді ,подав наукову інформацію про журнал в українській мові, що появляється в Києві, „Право". Проаналізувавши вміщувані там праці, підкреслив всі разючі неґативи. Одинокою позитивною стороною журналу можна вважати спробу розвитку української правничої термінології.

Учасників цієї вдалої Конференції було коло 70 осіб.

Секретаріят НТШ

„Парада юних талантів" у Филаделфії

— Чи ви можете нам зробити слова? — запитала унісоном трійка молодих хлопців, ставувши пізнім вечором в неділю, на порозі моєї хати.

Не люблю, коли хтось ставить такі питання пізно увечір, а ще до того в неділю, коли зближається остання можливість відпочинку за весь кінець тижня. Але цих хлопців знаю добре, і ми в дружніх відносинах, то я просив їх виснити в чому справа.

— Ну, бо в наступну неділю маємо бути „юними талантами", він співає а ми граємо, то ви нам напевно поможете. Таж ви свій гість!

На таке „діктум" годі відмовити. Я мусів „зробити слова" і побачити продукції „Паради Юних Талантів", яку влаштувала „Самопоміч" у Филаделфії 17-го травня з метою показати місцевій українській громаді молодих адептів естради — як також з метою здобути трохи гроша на допомогу українським студентам в Польщі.

На „Параду', що її підготовив з юними талантами реж. В. Шашаровський, я пішов. Пішов і не шкодую. Це був безсумніву один з найцікавіших і найприємніших вечорів, які доводилося нам в останніх часах бачити і чути у Филаделфії. Правда, ті таланти, — співаки, піяністи, танцюристки, монологісти, ексцентричні танцюристи, конферансьє, декоратори — це вже інший тип виконавців того роду мистецтва, ніж ті, до яких ми привикли. Але вони дуже цікаві і, що важніше, — все таки дуже українські, хоч тексти, продукції і декорації мають на собі познаку нового, модерного стилю.

Приємно побачити свобідну поведінку молодого конферансьє, коли чуєте бездоганно виконані тексти, написані кільканадцятирічним адептом літератури, і то написані непоганою літературною мовою, коли бачите леґкість танку, що його виконують свіжі як подих весни дівчата, коли бачите, як молоденька дівчина, яка здобула вже собі позицію між наймолодшими малярами, раптом виявляється здібною акторкою, виступаючи на тлі намальованої нею самою декорації, коли бачите, як молоді хлопці, яких ви уважали дотепер лише за симпатичних „урвителів", раптом виявляються здібними пародистами, що виконують написані ними самими тексти. А ще коли піяніст зуміє встати від піяна і затанцювати разом із конферансьє і зі співаком, а його місце займе при піяні один із танцюристів. Цей грає, той танцює, і „нема знаку", що перед секундою вони робили щось інше.

А найважніше те, що їх продукції, хоч модернізовані, все ж таки наші, українські і виявляють тісне пов'язання молодого, вихованого в Америці покоління, з власною суспільністю. Про це свідчать стиль і дух продукції, хоч це „лише" продукції „легкого жанру".

Велика заслуга в тому реж. В. Шашаровського, невтомного працівника сцени, який крутить „каруселю" за всяких умовин і без огляду на перешкоди. Молоді його учні „вшанували" заслуги свого режесера, підкидаючи свого учителя „при відкритій сцені", при великому аплявзі публіки, яка весь час справді „громовою" реакцією нагороджувала виступи молодих талантів.

Слушно сказав у заключному слові д-р Микола Ценко, що ця наша молодь, яка приїхала до цієї країни без знання англійської мови, не лише здобуває безсумнівні успіхи у своїй науці,де вона часто вибивається на чільні місця, але береться вона також до праці в своїй громаді. Цим разом, ми мали нагоду бачити юні таланти при „легкому жанрі". Ми не маємо сумніву, що вони зуміють, при відповідному керівництві, зайнятися також поважнішим репертуаром.

Ось прізвища молодих виконавців „Паради": заповідач — Роман Швед, оркестра — Ю. Савчак, Ю. Костецький, М. Мегик і А. Курода, танцюристки — Ірина Мельник, Люба Желехівська і Новаківська, співачка — Оксана Бак - Бойчук, співак — Ігор Петик, рецитаторка (вона ж і декораторка сцени) Ніна Климовська, фортепіяновий супровід — Оксана Струк і Ю. Савчак, танки укладу Анни Кругляк. Тексти — Теофіль Старух.

Варто було б показати ансамбль филаделфійських юних талантів і в інших осередках. Напевно і в інших місцевостях маємо подібні молоді сили. Хай розбудять активність їх ініціятива мистецьких „юньйорів" Филаделфії.

О. Л.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Єпископ - Номінат Кир Платон Корниляк** відвідав в суботу Апостольського Делеґата в ЗДА, Архиєп. Еґідія Ваньоцці у Вашинґтоні. Під час розмови на церковно - організаційні теми, головно у зв'язку з новоствореною українською католицькою Екзархією в Західній Німеччині, Апост. Делеґат живо цікавився українськими справами а специяльно українським релігійним мистецтвом, оглядаючи з великим зацікавленням монографію проф. О. Повстенка про Київську Софію, яку Архиєпископові Ваньоцці привіз у дарі Кир Платон Корняк.

● **Для відзначення 250-ліття Івана Мазепи** Українська Вільна Академія Наук — УВАН у Канаді зорганізувала два академічні виклади УВАН у Флін Флоні (Манітоба). Виклад в англійській мові на тему „Мазепа й Карло XII у боротьбі з російським імперіялізмом" виголосив голова УВАН у Канаді проф. Яр. Рудницький через радіосітку СФАР дня 22 травня в год. 7-ій веч. Він же дав доповідь для українського громадянства Флін Флону й околиці на тему „Іван Мазепа — людина й символ" в неділю 24 травня.

● **Перше видання Шевченка на Заході з 1859 р.** — УВАН (Канада) видала новий том „Збірника Заходознавства" п. н. „Шевченко на Заході", в якому перевидано політичні поеми Шевченка, надруковані в Ляйпціґу в 1859 р. Було це перше видання Шевченка на Заході. Тексти поезій попередила розвідка проф. Яр. Рудницького про ляйпціґське видання і його ініціятора — П. Куліша.

● **Про літературу і її завдання** говорив у Літературно-Мистецькому Клюбі в Торонті в п'ятницю дня 15-го травня ц. р. д-р Богдан Стебельський. Після доповіді і дискусії у мистецькій частині вечора виступав тенор Василь Тисяк.

● **Дружина відомого американського сюрреалістичного маляра Сальвадора Далі є українкою** і під час відвідин мистця в одному із східньоевропейських університетів вона перекладала слухачам виголошену ним еспанську промову на українську мову, що — як підкреслено в журналі „Коронет", ч. 5-те за травень 1959 р. — є її рідною мовою.

100 долярів може здобути кожний, хто стане членом чи додатково забезпечиться на будь-яку суму в Українськім Народнім Союзі в його Ювілейнім Році 65-ліття існування. — Приділення нагороди відбудеться 31 грудня 1959 р. — Ставайте Ювілейним членом УНСоюзу!

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на її фонд та на фонд її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 33.

Інж. М. Лепкалюк, Ню Йорк	$ 100.00	Д. Сас, Вілмінґтон	1.00
Е. Опалюх, Шикаґо	5.00	М. Вацик, Бруклин	1.00
І. Настюк, Юньйон	5.00	М. Сарахман, Реседа	1.00
А. Коблянський, Ландердейл	5.00	С. Багрій, Шикаґо	1.00
А. Холевка, Белвюв	5.00	М. Дачкевич, Шикаґо	1.00
Н. Міхнік, Рейсвіл	5.00	В. Гарбовський, Елизабет	1.00
В. Зозуля, Роксбурі	5.00	П. Романишин, Елмайра	1.00
114 Відд. УНС, Шикаґо	5.00	С. Шилкевич, Трентон	1.00
Д-р Р. Курилас, Рапід Сіті	5.00	І Кравців, Ню Йорк	1.00
М. Куцпак, Рачестер	4.00	Е. Новосад, Филаделфія	1.00
І. Кусий, Морріставн	4.00	І. Ковалишин, Стаффорд Спрґс	1.00
В. Ковальчук, Ню Гейвен	4.00	П. Рутковський, Гастінґс он Гадсон	1.00
І. Мулик, Шикаґо	3.00	О. Врублівський, Шикаґо	1.00
П. Гордійчук, Клівленд	2.00	В. Колданський, Рачестер	1.00
М. К. Парма	2.00	Я. Харитон, Ню Йорк	1.00
М. Підлуський, Ірвінґтон	2.00	С. Гасяк, Ст. Джозеф	1.00
І. Розгін, Дітройт	2.00	Н. Мартинюк, Олифант	1.00
В. Примак, Калдвел	2.00	М. Кошак, Ню Гейвен	1.00
Я. Гінда, Картерет	2.00	Д. Свідрак, Бріджтон	1.00
Е. Сміщкевич, Нюарк	2.00	Ц. Вацук, Торонто	1.00
В. Орищак, Роксбурі	2.00	О. Хома, Ню Гейвен	1.00
О. Маруненко, Бетлегем	2.00	Я. Дереш, Лудлов	1.00
Г. Качур, Шикаґо	2.00	В. Денко, Россфорд	1.00
Р. Королюк, Торонто	2.00	А. Радванський, Фила.	1.00
А. Ткачук, Пассейк	2.00	С. Свчик, Торонто	1.00
В. Свічкар, Джемейка	1.00	А. Лесюк, Торонто	1.00
П. Кочірка, Питсбурґ	1.00	Н. Филипович, Шикаґо	1.00
С. Пущинський, Бріджпорт	1.00	З. Квіт, Клівленд	1.00
М. Кривий, Клівленд	1.00	В. Мудрак, Ню Кестел	1.00
Г. Тимчій, Бріджтон	1.00	І. Курман, Торонто	1.00
Г. Святківський, Боффало	1.00	В. Шевченко, Гаммонд	1.00
П. Борковський, Нюарк	1.00	Д. Нестеренко, Рачестер	1.00
І. Гелбіґ, Нюарк	1.00	Г. Стоділка, Торонто	1.00
М. Зінченко, Форт Вейн	1.00	М. Цізман, Гартфорд	1.00
А. Марещ, Ню Йорк	1.00	М. Стасюк, Ню Брітейн	1.00
П. Паснак, Рачестер	1.00		
Ю. Білінський Байон	1.00		
І. Пециляк, Гастінґс он Г.	1.00	Разом	$ 231.00
Я. Клачко, Каміллюс	1.00	Раніше проголошено	$ 8,123.96
М. Ковалюк, Рачестер	1.00		
П. Галян, Клівленд	1.00		
П. Булат, Трентон	1.00	Разом	$ 8,354.96

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

УСПІШНЕ ВИПУЩЕННЯ РАКЕТИ З МАВПАМИ ДОВЕЛО МОЖЛИВІСТЬ ТАКИХ СПРОБ З ЛЮДЬМИ

Вашингтон. — 30-го травня в приміщенні адміністрації космічних просторів відбулася перша ц. р. пресова конференція, в якій, крім науковців і журналістів, взяли участь також дві мавпи Ейбл і Бейкер, які з успіхом два дні тому, 28 травня відбули 1,700-милеву подорож по космічних просторах і здорові та непошкоджені вернулися на землю в кабіні при керованій ракеті „Юпітер". Науковці ствердили, що ці мавпи мали трохи швидше биття серця під час лету на висоті 300 миль над землею. 50 журналістів, присутніх на цій конференції, фотографували ці тваринки, які були в кімнаті з температурою 100 ступнів, (а в кабіні під час космічного лету температура була менша) і які нічого собі не робили з журналістів, тільки гризли земні горішки та тонкі сухарики. В пресовій кімнаті була і та кабінка, в якій подорожували мавпи. Директор Крайової Аеронавтичної Адміністрації Кейт Гленнен сказав, що він, і всі інші науковці, є вдоволені з висліду цісї подорожі мавп, і тепер приготовляється вже скоршим темпом здійснення „Проєкту Меркурій", це значить випущення до лету в космічні простори когось із тих 7-ох астронавтів, які були недавно вибрані з-поміж добровольців. Мавпи мали прикріплені до свого тіла радіові електроди, які нотували биття їхніх сердець. Подорож цих мавп відбулася таким способом:

28-го травня в кабінці ракети середнього засягу, „Юпітер", яку випродукувала армія, дві мавпи перелетіли на висоті 300 миль віддаль 1,700 миль, від летунської бази в Кейп Канаверал на Флориді до острова Антіґва на південному Атлантику. Ракета летіла зі швидкістю 10,000 миль на годину, і після 15 хвилин вдалося нурцям виловити з води кабінку з живими і здоровими мавпочками: 7-фунтовим Ейблем і, приміщеного в іншому переділі кабінки, Бейкером. Це перший випадок в історії дослідів із летами в космічні простори, в якому вдалося дістати назад живими тварини, які летіли в ракетах. Совєтська собака „Лайка" згинула в „Спутніку" ч. 2, а інші дві совєтські собаки були на висоті 281 милі минулого року, але вони вернулися живими з лету вгору, і не летіли на віддаль. Лет двох американських мавп'ячих самичок дозволить науковцям поробити висновки про майбутній лет людини в космічні простори, який передбачено до двох років. Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація вже вибрала 7 кандидатів до цього лету.

ЗДА перестерігають, що погрози Хрущова внеможливлять конференцію „на вершинах"

Тірана, Альбанія. — Совєтський прем'єр Нікіта Хрущов виразно загрозив Італії і Греції, що коли вони встановлять на своїх територіях американські ракетні бази, то Совєти зроблять те саме на території Альбанії і що тамошні середні, бо навіть короткосяжні ракети „покриють кожний пункт в Італії і Греції". В іншій свої промові в Альбанії Хрущов пропонував встановити „обшир миру" в південній Европі включно з середноземно-морським басейном. З свого боку альбанський сателітний прем'єр Мехмет Шеґу задеклярував готовість перетворення Альбанії в „соціялістичний бастіон" і в „фортецю Совєтського Союзу над Андрійським морем" Приявність в Альбанії в почоті Хрущова совєтського міністра оборони маршала Маліновського, комуно-китайського маршала Пенґ Тег-гуая та різних інших східньо-европейських сателітних „достойників" мас додати поваги совєтським погрозам. У зв'язку з цим державний департамент проголосив пересторогу, що совєтські погрози тільки погіршують міжнародну ситуацію і внеможливлюють осягнення злагоди на конференції „на будь-якому рівені". Американська декляpація пригадала при тому деклярацію з 25 травня ц. р., в якій теж говорилось, що ЗДА не візьмуть участи в конференції „на вершинах", якщо Совєти продовжуватимуть тактику погроз. Грецький прем. Караманліс заявив, що Греція має право вибирати собі для своїх оборонних цілей ту модерну зброю, що її мають вже інші держави.

Диктатор Іраку легковажить небезпеку комунізму

Багдад. — Іракський прем'єр Абдул Карім Кассім прийняв на тригодинну розмову включно із спільним сніданням п'ятьох західніх кореспондентів і заявив перед ними м. і., що він не вважає комуністів за небезпеку для Іраку. Однак він ствердив, що коли б така небезпека настала, то він, мовляв, певний, що зможе їй успішно протиставитись. Абдул Карім Кассім підкреслив понадпартійність іракської армії та перестеріг при цій нагоді іракських старшин, щоб вони не в'язались з ніякою доктриною, бо тоді негайно будуть відсунені з армії. Коментатори вважають, що ця пересторога стосувалась однаково під адресою прихильників комунізму, як арабського націоналізму зразку єгипетського президента Нассера. Щодо відношення до цього останнього та взагалі до З'єдиненої Арабської Республіки, то Кассім заявив, що Ірак швидко забуває давні суперечки і є готовий поправити відносини з З'єдиненою Арабською Республікою та її президентом. Те саме заявив він під адресою Заходу. Запитаний щодо різкої протизахідньої кампанії, що її веде іракська преса, Кассім заявив, що він, мовляв, не хоче бути диктатором, який вів би репресії супроти преси, але думає, що настрої в іракському громадянстві зміняться у користь поправи іракසько - західніх взаємин.

Панна Анна Лесович, донька Івана й Марії Лесович, і Михайло Матвіїв, син Теодора й Анни Матвіїв, що їх вінчання відбулося в церкві св. Юра в Ню Йорку в суботу, дня 16 травня ц. р. У їхньому весільному прийнятті, влаштованому в Норманді Рум в Сентраль Пляза, Друга Евню і 7-ма вулиця у Ню Йорку, брало учасить 400 осіб. (ог.)

Короткі Вістки

● **Совєтський віце-прем'єр** Фрол Р. Козлов 10 серпня ц. р відкриє павільйон СССР на міжнародній виставці в нюйоркському колізеї. Тому, що в липні цього року американський павільйон на виставці в Москві відкриє віце-президент Ричард Ніксон, існувала можливість що до Ню Йорку на відкриття совєтської виставки приїде „сам" Хрущов.

● **В Еспанії** арештовано видатних учених, директора психіятричної клініки в Сан Себастіяні, д-ра Луїса Мартіна Сантос Ріверу та професора математики д-ра Сантяґо Антона за ведення акції проти режиму генерала Франка. Під цим самим закидом вони були арештовані восени минулого року і весною ц. р. звільнені. Обидва — соціял-демократи

● **Комісар виховання** Лоренс Дж. Дертік повідомив, що на позички для студентів 1,196 каледжів і університетів у 49 стейтах, дистрикті Колумбії, Гаваях і Порто Ріко призначено 24,500,000. Згідно з законом за кожних 9 долярів, признаних федеральним урядом на ті позички, мають дати стейти принаймні по одному доляpові. Отже, на позички можна буде видати коло 34 мільйонів долярів.

ПОБЛАГОСЛОВЛЕНО ПАМ'ЯТНИК НА МОГИЛІ Д-РА Л. МИШУГИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на Зорича з Торонта імпровізований хор з працівників УН Союзу і „Свободи". Після благословення коротке слово виголосив гол. предсідник УНС і найближчий приятель Покійного п. Дмитро Галичин, характеризуючи Покійного словами Джефферсона, що часом одна людина, з ясною думкою, скристалізованими принципами та енерґією у їх здійснюванні і рішучістю в їх обстоюванні становить більшість навіть серед великої маси людей. Пам'ятник на могилі покійного д-ра Луки Мишуги належить до найзамітніших на цвинтарі та становить велику не тільки пам'яткову, але й архітектурну вартість. Проєктував цей пам'ятник світової слави український скульптор Олександер Архипенко, також один із найближчих приятелів покійного д-ра Луки Мишуги а виконав його п. Степан Зілінський, співласник фірми Ровзгіл Монументс з Ірвінґтону. Пам'ятник складається із сіро-мармурової структури, що обрамовує бронзово-мармуровий постумент, на якому приміщене вилите з бронзу погруддя Покійного та плита з відповідним написом українською мовою. На горішній поперечці структури поданий напис латинськими літерами. Пам'ятник був збудований старанням гол. предсідника УНС п. Д. Галичина і гол. касира УНС п. Р. Слободяна, виконавців останньої волі покійного д-ра Мишуги. Перед благословенням пам'ятника біля нього були зложені вінки і квіти від працівників УНС і „Свободи".

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

(Закінчення зі стор. 1-шої)

заступники голови, д-р Василь Федорців — секретар, д-р Адам Якимів — скарбник, д-р Богдан Панчук, д-р Шегедин і д-р Іларіон Чолган — члени Управи, і д-р Роман Осінчук — редактор „Лікарського Вісника". До Контрольної Комісії обрані: д-р Ярослав Воєвідка, д-р Володимир Семків, д-р Богдан Панасюк і д-р Михайло Логаза, а до Товариського Суду: д-р Осип Оришкевич, д-р Остап Баран, д-р Юрій Кушнір і д-р Олександер Сушків. З'їзд, господарями якого був Метрополітальний Відділ УЛТА з д-ром Юрієм Кушніром та д-ром Лятишевським на чолі, закінчено бенкетом, що його відкрив молитвою всч. о. ігумен Орест Засійбіда а закінчив молитвою всч. протопресвитер Сагайдаківський. Товстмастрами бенкету були д-р Рогозинський та д-р Осип Оришкевич. Промовляв новий голова УЛТА д-р Богдан Макарушка. Під час з'їзду і бенкету виголошено ряд привітань, причому з'їзд і ТУЛА вітали: — інж. Микола Яримович від Т-ва Українських Інженерів Америки, проф. Іван Замша від УВАН, адв. Роман Олесницький від НТШ, д-р Ярослав Падох від УНСоюзу і Пласту, адв. Іван Робертс від Т-ва Українських Професіоналістів, адв. Михайло Пізнак від Т-ва Українських Адвокатів та інші. Наспіло також ряд письмових привітань.

З'ЇЗД Б. ВОЯКІВ УПА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ції прихильників цих теорій. Також ухвалено взяти активну участь у цьогорічному відзначенні 250-річчя з дня виступу до бою за волю України великого гетьмана Івана Мазепи та 300-річчя славної перемоги гетьмана Івана Виговського над Москвою під Конотопом. З'їзд привітало усно і письмово: Братство кол. Вояків УПА ім. св. Юрія Переможця, Т-во був. Вояків УПА в Канаді, Головна Управа ООЧСУ, Головна Управа СУМА, Гол. Управа ОбВУА, Українська Гетьманська Організація, Т-во Запорожців ім. полк. Болбочана, Комітет Об'єднаних Організацій м. Ню Йорку та ряд кол. вояків УПА, розсіяних по всьому світі. До складу нової Управи Т-ва вибрано одноголосно: — Є. Несторук — голова, М. Сидор і М. Шашкевич — заступники, Павло Шкапаровський, М. Черешньовський, І. Йовик, М. Кульчицька, М. Ковальчин, Р. Глушко і Петро Шкапаровський — члени. Допомогова референтура: І. Оліяр — голова, А. Молинь і М. Рошицький — секретарі, І. Швець — скарбник. Контрольна Комісія: М. Грицков'ян — голова, Я. Кіцюк, В. Босяк, В. Хома і М. Моцьо — члени. Суд Чести: Л. Футала — голова, Надія Ґоляш, Т. Бурий — члени. В суботу 30 травня в Домі Визвольного Фронту для учасників З'їзду та гостей влаштована була вечірка, на якій письменник-гуморист Іван Керницький виступав із своїми останніми творами.

„Вишколені поліційні аґенти в СССР наділи священичі ризи і стали священиками" — каже сенатор Істленд

Вашинґтон. — Сенатська підкомісія внутрішньої безпеки, очолювана сенатором-демократом Джеймсом О. Істлендом, опублікувала зізнання Петра С. Дерябіна, колишнього високого співробітника совєтської тайної поліції (МВД), який ще в 1954 році вибрав свободу і втік з Відня на Захід, які ще раз потверджують те, що численні священики в СССР є на службі тайної поліції, і що церква в країні комуністичної диктатури є під строгою державною контролею. Сен. Істленд заявив ,що з тих зізнань вийшло, що секретар закордонних справ Російської Православної Церкви митрополит Ніколай, який є другим щодо значення церковником у СССР — є також аґентом тайної поліції. „Нарід в СССР, казав сенатор, і надалі бажає мати церкви і тому уряд толерує їх. Але вільна церква завжди була небезпечна тиранам. Щоб зліквідувати ту небезпеку, то комуністи змусили численних священиків, стати аґентами. Комуністи зліквідували тих священиків, які їм противились, і на їхні місця поставили вишколених поліційних аґентів, які наділи священичі ризи і виконують своє призначення". Дерябін прибув був як аґент з митрополитом Ніколаєм до Відня в грудні 1953 року і там залишився та втік на Захід.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Управа Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 7-го червня 1959 в год. 3-ій по пол. Проситься всіх членів прибути на Збори. Вплачування вкладок буде 6-го червня, від 7-ої до 10-ої год. веч. і 7-го червня, від 12-ої до 3-ої год. по пол. — Управа.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — В-во св. Василія, Відд. 168, подає до відома, що Піврічні Збори відбудуться в неділю, 7-го червня 1959 р., в год. 2:30 по пол., в УНДомі — 760 State St. Порядок Зборів: звіт Управи й Контр. Комісії за перший півpік. На Зборах можна набути квитки вступу на 65-літній ювілей УНСоюзу, який відбудеться 21-го червня 1959 р. в Карнеґі Голл в Ню Йорку. Просимо привести на Збори кандидатів на членів УНСоюу, та вирівняти членські вкладки. — Управа.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 22-мільйонового майна організації!

АПЛІКАЦІЇ НА ПРИЙНЯТТЯ на КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ на „СОЮЗІВЦІ" в Кергонксон, Н. П.
9-го СЕРПНЯ — 3-го ВЕРЕСНЯ 1959 року.

Ім'я ....
Адреса ....
Вік .... Член УНСоюзу, Відд. ....
Знання української мови: — добре; слабе; дуже слабе.
Залучаю на рахунок оплати: $..........
(Повна оплата курсів є $120.00. Половину належитости треба вплатити з аплікацією.)

ТАРЗАН, ч. 4266. Що далі?

SOON GEORGES RETURNED WITH WINE, BUT TARZAN TACTFULLY DECLINED. "THE MORE FOR YOU, MY FRIEND -- I THINK I WILL LOOK IN THE OTHER ROOM."

GEORGES SMILED UNDERSTANDINGLY. "OH, THE GIRLS -- IT WAS LONELY AT SIBUT, YES?"

... THEN, SECONDS AFTER TARZAN'S EXIT, A SHIFTY-EYED SOLDIER ENTERED THE CAFE -- A SOLDIER CALLED PIERRE BOIS!

Незабаром Джордж вернувся з вином, але Тарзан тактовно відмовився. — Буде більше для вас, мій приятелю... Я думаю подивитися по другій кімнаті.

Джордж засміявся вирозуміло. — Ох, ті дівчата... Там було самітно в Сібуті, правда?

А тоді, кілька секунд після Тарзанового відходу, до кавярні ввійшов вояк із хитрими очима... Цей вояк називався П'єр Буа!